

Passende beoordeling

Manege Noordoostpolder

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling	4
1.3	Relatie met de omgevingswet	4
1.4	Jurisprudentie intern salderen	4
1.5	Leeswijzer	5
2	Voortoets	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Stikstofdepositieberekening	6
2.3	Beoordeling	8
3	Passende beoordeling: intern salderen	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Mitigerende maatregel	9
3.2.1	Inleiding	9
3.2.2	Onderbouwing van intern salderen als mitigerende maatregel	9
3.3	Salderingsberekening	10
4	Passende beoordeling: ecologische beoordeling	11
4.1	Inleiding	11
4.2	Relevante vogelsoorten	11
4.3	Knelpunten instandhouding vogelsoorten	11
4.3.1	Roerdomp	11
4.3.2	Watersnip	13
4.3.3	Zwarte Stern	14
4.4	Beoordeling	15
5	Conclusie	16
5.1	Inleiding	16
5.2	Voortoets	16
5.3	Passende beoordeling	16
5.3.1	Mitigerende maatregel	16
5.3.2	Ecologische beoordeling	16
5.4	Eindconclusie	16
	literatuur	17
	Bijlage 1 Stikstofdepositieberekening	18

Colofon..... 20

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Manege Noordoostpolder te Bant (Schoterweg 5, 8314 PX) beschikt niet over een natuurvergunning. Omdat de emissie van de manege leidt tot een stikstofdepositiebijdrage op een aantal daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden wil de eigenaar met oog op de toekomstbestendigheid van het bedrijf een natuurvergunning aanvragen. Het bedrijf heeft een geldige milieu-toestemming.

1.2 Doelstelling

Het doel van het in dit rapport beschreven onderzoek is als eerste vast te stellen of het bedrijf een natuurvergunning nodig heeft. Als blijkt dat een natuurvergunning nodig is, wordt onderzocht of de vergunning verleed kan worden binnen de kaders die daarvoor vanuit de omgevingswet gelden.

1.3 Relatie met de omgevingswet

Op grond van artikel 5.1 van de Omgevingswet is een Omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit nodig om een project uit te mogen voeren dat significante gevolgen kan hebben op Natura 2000-gebieden. Als sprake kan zijn van significante gevolgen, moet een passende beoordeling worden opgesteld, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden. Als uit de passende beoordeling blijkt dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten, kan de vergunning worden verleend.

De eerste stap is dus vast te stellen of sprake kan zijn van significante gevolgen. Deze vraag of sprake is van significante gevolgen wordt vaak beoordeeld in een voortoets. Als en voor zover uit de voortoets blijkt dat significante gevolgen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, worden de effecten passend beoordeeld. Dat gebeurt dan alleen voor het deel van de effecten waarvoor significante gevolgen niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten.

1.4 Jurisprudentie intern salderen

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 18 december 2024 twee uitspraken¹ gedaan die een nieuw kader voor intern salderen tot gevolg hebben. De belangrijkste aspecten daarvan zijn:

1. Als een project wijzigt zodat niet langer sprake is van het ongewijzigd voortzetten van een en hetzelfde project, moet heel het project zoals het na de wijziging plaats zal vinden worden beoordeeld. Hiervoor moet een voortoets worden uitgevoerd waarin dus het effect van het gehele project in beschouwing worden genomen. En dus niet (zoals tot voor die uitspraak de praktijk was) alleen het verschil tussen de huidig vergunde en nieuw beoogde situatie. Intern salderen is daarmee een mitigerende maatregel die alleen onder voorwaarden (zie punt 2 en 3) in een passende beoordeling gebruikt kan worden.
2. Interne saldering mag als de referentiesituatie niet op een natuurvergunning is gebaseerd, alleen plaatsvinden met activiteiten die toegestaan en feitelijk aanwezig zijn en die -als ze niet structureel in gebruik zijn- zonder natuurtoestemming kunnen worden hervat. Dat betekent dus dat latente (wel vergunde maar niet structureel benutte capaciteit) geen onderdeel uit kan maken van de interne saldering. Als de referentiesituatie op een natuurvergunning is gebaseerd, mag worden gesaldeerd met de gehele activiteit zoals die is vergund, dus inclusief de latente ruimte.

---

¹ Amercentrale (ECLI:NL:RVS:2024:4909) en Rendac (ECLI:NL:RVS:2024:4923).

3. Interne saldering mag alleen plaatsvinden als deze niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen. Het moet dus additioneel zijn aan de te nemen passende maatregelen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de voortoets beschreven en daarin is onderzocht of het gebruik van de manege significante gevolgen kan hebben voor de omliggende Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets blijkt dat significante gevolgen niet zondermeer zijn uit te sluiten en dat daarom een passende beoordeling nodig is. De passende beoordeling is beschreven in hoofdstuk 3 en 4. In hoofdstuk 3 is de mitigerende maatregel (intern salderen) beschreven, met uitzondering van het Vogelrichtlijngebied Weerribben. Omdat voor het Vogelrichtlijngebied Weerribben niet intern gesaldeer kan worden omdat de milieuvergunning aan de manege is verleend nadat het vogelrichtlijngebied is aangewezen, is voor dit gebied een ecologische beoordeling uitgevoerd. Deze is beschreven in hoofdstuk 4. Tot slot zijn in hoofdstuk 5 de conclusies samengevat.

2 VOORTOETS

2.1 Inleiding

In deze voortoets is onderzocht of de depositiebijdrage van de manege significante gevolgen kan hebben voor de Natura 2000-gebieden waarop deze plaatsvindt. In dit hoofdstuk wordt eerst het resultaat van de depositieberekening beschreven. Het betreft de depositieberekening van de beoogde situatie, dus zonder rekening te houden met intern salderen (stap 1 uit paragraaf 1.4). Vervolgens is beoordeeld of deze depositiebijdrage significante gevolgen kan hebben.

2.2 Stikstofdepositieberekening

Voor het project is een stikstofdepositieberekening uitgevoerd (zie Bijlage 1 voor de toelichting en het AERIUS-rapport). Uit die berekening is gebleken dat de manege een depositiebijdrage heeft op de Natura 2000-gebieden Rottige Meenthe & Brandemeer, Weerribben en De Wieden.

In deze gebieden komen habitats voor die zich in een overbelaste of naderend overbelaste toestand bevinden. Dit betekent dat nader onderzoek nodig is naar de effecten van de depositie op de instandhoudingsdoelstelling van dit Natura 2000-gebied.

Overbelast of naderend overbelast

Een stikstofgevoelig habitattype of leefgebiedtype (in dit rapport ook samen aangeduid als "habitat") is overbelast als de jaarlijkse totale stikstofdepositie (de achtergronddepositiewaarde, ADW) hoger is dan de kritische depositiewaarde (KDW). De KDW is de depositiegrens waarboven significante verslechtering van de kwaliteit van een habitat niet zondermeer kan worden uitgesloten. Dat betekent dat voor stikstofgevoelige habitats waarop depositie plaatsvindt, en waarvoor de ADW hoger is dan de KDW, nader onderzocht moet worden of sprake kan zijn van negatieve effecten door die extra depositie. Wanneer de ADW minder dan 70 mol N/ha/jaar lager is dan de KDW, is sprake van een naderend overbelaste situatie. Uit voorzorg worden naderend overbelaste situaties bij de beoordeling betrokken. Bij overbelaste situaties wordt onderscheid gemaakt in lichte overbelasting (ADW maximaal 70 mol hoger dan de KDW); matige overbelasting (ADW is meer dan 70 mol hoger dan de KDW, maar niet hoger dan 2 maal de KDW) en sterke overbelasting, waarbij de ADW meer dan 2 maal de KDW bedraagt.

In onderstaande tabel is de depositiebijdrage voor alle relevante habitats in deze drie gebieden weergegeven. Alleen depositie op overbelast of naderend overbelast habitat is in de tabel opgenomen. In de afbeelding onder de tabel is de ruimtelijke verdeling van de depositiebijdrage te zien.

Tabel 1 Maximale en gemiddelde depositiebijdrage van Manege Noordoostpolder op (naderend) overbelast habitat in Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied en -habitat	Depositie (mol N/ha)	
	Maximaal	Gemiddeld
Rottige Meenthe & Brandemeer		
H3150baz - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,02	0,02
H4010B - Vochtige heiden (laagveengebied)	0,02	0,02
H6230 - Heischrale graslanden	0,02	0,02
H6410 - Blauwgraslanden	0,02	0,01
H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,02	0,02
H7140B - Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	0,02
H7210 - Galigaanmoerassen	0,02	0,02
H91D0 - Hoogveenbossen	0,03	0,02

Lg05 - Grote-zeggenmoeras	0,02	0,01
Lg07 - Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,02	0,02
Weerribben		
H3140lv - Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,01	0,01
H3150baz - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,02	0,01
H4010B - Vochtige heiden (laagveengebied)	0,02	0,01
H6410 - Blauwgraslanden	0,02	0,01
H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,02	0,01
H7140B - Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,02	0,01
H7210 - Galigaanmoerassen	0,02	0,01
H91D0 - Hoogveenbossen	0,02	0,01
H9999 - Habitatype onbekend/onzeker	0,02	0,01
Lg02 - Geïsoleerde meander en petgat	0,02	0,01
Lg05 - Grote-zeggenmoeras	0,02	0,01
Lg07 - Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,02	0,01
Lg08 - Nat, matig voedselrijk grasland	0,01	0,01
Lg10 - Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,01	0,01
De Wieden		
H3150baz - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	0,01
H4010B - Vochtige heiden (laagveengebied)	0,01	0,01
H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,01	0,01
H7140B - Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	0,01
H91D0 - Hoogveenbossen	0,01	0,01
H9999 - Habitatype onbekend/onzeker	0,01	0,01
Lg02 - Geïsoleerde meander en petgat	0,01	0,01
Lg05 - Grote-zeggenmoeras	0,01	0,01
Lg07 - Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,01	0,01
Lg08 - Nat, matig voedselrijk grasland	0,01	0,01
Lg10 - Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,01	0,01

Afbeelding 1 Depositiebijdrage van de manege Noordoostpolder op hexagonalen met (naderend) overbelast habitat.

2.3 Beoordeling

De depositie die door de manege in de beoogde situatie (zonder rekening te houden met intern salderen) wordt veroorzaakt is zeer laag. De maximale depositiebijdrage is 0,03 mol N/ha/jr op een klein deel van twee habitattypen in het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer. De depositie is in het grootste deel van de natura 2000-gebieden waarop deze plaatsvindt maximaal 0,01 of 0,02 mol N/ha/jaar. Een dergelijk geringe depositiebijdrage kan niet leiden tot meetbare of merkbare verslechtering van de kwaliteit van habitattypen of stikstofgevoelig leefgebied van soorten. Ook kan een dergelijk lage depositie niet leiden tot meetbare extra verzuring van de bodem of extra accumulatie van stikstof in de bodem.

Omdat de depositiebijdrage echter ook plaatsvindt op zeer stikstofgevoelige habitats, zoals H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) die in delen van de Natura 2000-gebieden sterk overbelast zijn is besloten uit voorzorg een passende beoordeling uit te voeren. Deze passende beoordeling is in de volgende hoofdstukken beschreven.

3 PASSENDE BEOORDELING: INTERN SALDEREN

3.1 Inleiding

In de in het vorige hoofdstuk opgenomen voortoets is geconcludeerd dat de depositiebijdrage van de manege te gering is om meetbare of merkbare gevolgen te hebben en dat uit voorzorg desondanks een passende beoordeling wordt uitgevoerd. In de passende beoordeling, die in dit hoofdstuk is uitgewerkt, is als eerste de mitigerende maatregel intern salderen beschreven en onderbouwd (paragraaf 3.2). Na toepassing van deze maatregel blijkt dat de manege per saldo nergens voor een depositiebijdrage zorgt die hoger is dan in de referentiesituatie.

3.2 Mitigerende maatregel

3.2.1 Inleiding

Omdat op basis van de voortoets besloten is tot het opstellen van een passende beoordeling, kan daarin een mitigerende maatregel kan worden betrokken. De mitigerende maatregel bestaat uit intern salderen met de op grond van de op de referentiedatum van de Natura 2000-gebieden vigerende milieuvergunning (Wet Milieubeheer kenmerk WM99-033 van 14 december 1999). In onderstaande tabel is de referentiedatum van de relevante Natura 2000-gebieden opgenomen.

Tabel 2 Referentiedata natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied	Vogelrichtlijn	Habitatrichtlijn
De Wieden	24-03-2000	07-12-2004
Rottige Meenthe & Brandemeer	n.v.t.	07-12-2004
Weerribben	29-10-1986	07-12-2004

De milieuvergunning die de referentiesituatie vormt, is verleend in 1999. Op dat moment was hert gebied Weerribben als aangewezen als vogelrichtlijngebied en kan de vergunning dus niet dienen als referentiesituatie voor de Vogelrichtlijnaanwijzing van de Weerribben. Daarom zijn de gevolgen voor de vogelsoorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt ecologisch beoordeeld in hoofdstuk 4. De Milieuvergunning kan wel gelden als referentiesituatie voor de habitatrichtlijnaanwijzing van de Weerribben en voor beide ander gebieden.

3.2.2 Onderbouwing van intern salderen als mitigerende maatregel

Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State mag alleen gesaldeerd worden met de referentiesituatie als de op basis van de vergunning toegestane activiteiten feitelijk aanwezig zijn (zie paragraaf 1.4 punt 2) en als voldaan is aan de additionaliteitsvereiste (zie paragraaf 1.4 punt 3).

Feitelijke aanwezigheid van de saldogevende bron

De Milieuvergunning uit 1999 staat het houden van 25 paarden toe, en de manege in is de huidige vorm ook geschikt voor het houden van 25 paarden zonder dat daarvoor een nieuwe toestemming nodig is.

Additionaliteitsvereiste

Uit de rechtspraak volgt dat de additionaliteit moet worden onderbouwd als de salderingsmaatregel een maatregel die is naar zijn aard ook geschikt is om ingezet te worden als instandhoudings- of passende maatregel. De referentiesituatie waarmee hier wordt gesaldeerd heeft een maximale depositiebijdrage van 0,02 mol N/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Weerribben en Rottige Meenthe

& Brandemeer en 0,01 mol N/ha/jr op het Natura 2000-gebieden De Wieden. Deze Natura 2000-gebieden liggen op een afstand van respectievelijk 7, 8 en 14 kilometer van de manege.

De aankoop en vervolgens de beëindiging van de agrarische activiteiten van de manege om deze vervolgens in te zetten als natuurherstelmaatregel voor deze Natura 2000-gebieden is niet aan de orde en is naar zijn aard ook niet geschikt en mogelijk, uitsluitend al vanwege de zeer hoge kosten gerelateerd aan de beëindiging van de manege in combinatie met de relatief zeer beperkte stikstofwinst (voor deze drie gebieden slechts maximaal 0,02 mol N/jaar). Een dermate geringe depositievermindering in combinatie met het kostenaspect, maakt dat de deze interne salderingsbron voor de Natura 2000-gebieden Rottige Meenthe & Brandemeer, De Wieden en Weerribben naar zijn aard al niet geschikt is om in te zetten als natuur(herstel)maatregel.

Daarbij zij erop gewezen dat ook vanuit uitsluitend een ecologische analyse de beëindiging van het gebruik van de manege niet een maatregel is die naar zijn aard geschikt is om in te zetten als natuur(herstel)maatregel. De depositiedaling die daarmee gerealiseerd kan worden is zeer gering en levert daarbij geen relevante bijdrage aan de benodigde daling van de achtergronddepositie. Ook als onderdeel van een groter pakket aan maatregelen is de bijdrage aan deze gebieden te gering om van enige betekenis te kunnen zijn.

In zoverre kan gelet op additionaliteitsvereiste het gebruik van deze salderingsmaatregelen als mitigerende (salderings)maatregel in de stikstofberekeningen worden betrokken.

3.3 Salderingsberekening

In de vorige paragraaf is geconcludeerd dat de referentiesituatie van de manege zoals die blijkt uit de milieuvergunning van 1999 gebruikt kan worden als mitigerende maatregel. Uit een vergelijking van de beoogde situatie met de referentiesituatie blijkt dat, na intern salderen, in de beoogde situatie op geen enkel hexagoon een depositiebijdrage wordt berekend dan op grond van de referentiesituatie is toegestaan. De berekening is opgenomen in Bijlage 1. Voorgaande betekent dat na het nemen van de mitigerende maatregel (intern salderen) geen depositietoename ontstaat op de Natura 2000-gebieden Rottige Meenthe & Brandemeer, De Wieden en Weerribben. Dat betekent dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Habitatrictlijngebieden Rottige Meenthe & Brandemeer, De Wieden en Weerribben na mitigatie is uit te sluiten. Dit geldt ook voor het Vogelrichtlijngebied De Wieden, maar niet voor het Vogelrichtlijngebied Weerribben, omdat dit gebied voor 1999 al is aangewezen als Vogelrichtlijngebied, en daarom geen sprake is van een referentiesituatie voor de Vogelrichtlijnaanwijzing. Het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer heeft alleen een aanwijzing op grond van de Habitatrictlijn. De gevolgen voor het Vogelrichtlijngebied Weerribben is beschreven in hoofdstuk 4.

4 PASSENDE BEOORDELING: ECOLOGISCHE BEOORDELING

4.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk is geconcludeerd dat na het treffen van een mitigerende maatregel (intern salderen) een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Habitatrictlijngebied Rottige Meenthe & Brandemeer, het Vogel- en Habitatrictlijngebied De Wieden en het Habitatrictlijngebied Weerribben is uitgesloten. Voor het Vogelrichtlijngebied Weerribben kan deze conclusie niet worden betrokken omdat de aanwijzing van het Vogelrichtlijngebied dateert van voor de referentiedatum en er dus geen referentiesituatie is waarmee gesaldeer kan worden. Daarom is in dit hoofdstuk een ecologische beoordeling uitgevoerd. Daarin is onderzocht of de (ongesaldeerde) stikstofdepositiebijdrage van de manege zodanig nadelige gevolgen kan hebben voor het leefgebied van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, dat dit leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied.

4.2 Relevante vogelsoorten

Het Vogelrichtlijngebied is aangewezen voor een aantal vogelsoorten, echter is van niet alle soorten het leefgebied stikstofgevoelig. In onderstaande tabel is aangegeven voor welke soorten in het gebied een instandhoudingsdoelstelling geldt, en of en zo ja welk leefgebied stikstofgevoelig is.

Tabel 3 Vogelsoorten met een instandhoudingsdoelstelling in het Vogelrichtlijngebied Weerribben en het stikstofgevoelig leefgebied van deze soorten.

Vogelsoort	Stikstofgevoelig leefgebied
Broedvogels	
Roerdomp	H3140, H3150, H7210
Purperreiger	n.v.t.
Porseleinhoen	n.v.t.
Watersnip	H3140, H4010B, H6410, H7210, Lg07, Lg08
Zwarte Stern	H3140, H3150, Lg10
Snor	n.v.t.
Rietzanger	n.v.t.
Grote karekiet	n.v.t.

Alleen de roerdomp, watersnip en zwarte stern hebben stikstofgevoelig leefgebied en dat betekent dat alleen deze soorten relevant zijn voor de ecologische beoordeling van de stikstofdepositiebijdrage van de manege.

4.3 Knelpunten instandhouding vogelsoorten

In deze paragraaf is voor de drie relevante vogelsoorten beschreven welke knelpunten in het gebied spelen die de instandhouding van deze soorten bemoeilijken en in hoeverre stikstofdepositie daarbij een relevante rol speelt. Hiervoor is gebruik gemaakt van het Natura 2000-beheerplan (Provincie Overijssel 2017), de natuurdoelanalyse (NDA, Provincie Overijssel 2023) en het advies van de Ecologische Autoriteit over de NDA (Ecologische autoriteit 2024).

4.3.1 Roerdomp

De Roerdomp is een karakteristieke moerasvogel die gebonden is aan uitgestrekte rietlanden met een goede waterkwaliteit en voldoende rust. In het Natura 2000-gebied Weerribben is deze soort aangewezen als broedvogel met een uitbreidingsdoelstelling voor zowel het leefgebied als de

populatieomvang. De instandhoudingsdoelstelling vraagt om een dragkracht voor een populatie van minstens 14 broedparen. De aantallen hebben daar vanaf 1996 jarenlang onder gezeten, maar vanaf 2017 is een herstel ingezet en sinds 2019 is het aantal broedparen hoger dan het in de instandhoudingsdoelstelling genoemde aantal². Deze trend is ook landelijk waar te nemen: het huidige aantal broedparen is ongeveer 3 maal hoger dan in het middel van de jaren 1990.

Knelpunten en rol van stikstofdepositie

De achteruitgang van de Roerdomp in de Weerribben is het gevolg van een complex samenspel van ecologische knelpunten. De belangrijkste zijn:

- Verlies en kwaliteitsvermindering van geschikt leefgebied: De Roerdomp broedt bij voorkeur in brede, overjarige rietkragen met een 'kniklaag' van oude stengels, in natte omstandigheden. In de Weerribben is het geschikte leefgebied sterk afgenomen door verzuivering, verbossing en stagnatie van verlandingsprocessen.
- Hydrologische problemen: Door wegzijging naar omliggende polders en de noodzaak tot kunstmatige inlaat van gebiedsvreemd water is het watersysteem kwetsbaar. De natuurlijke peildynamiek en aanvoer van basenrijk grondwater zijn verstoord, wat leidt tot verzuring van bodem en water.
- Stikstofdepositie: De stikstofbelasting in het gebied is al decennialang te hoog. Voor stikstofgevoelige habitattypen zoals veenmosrietlanden en vochtige heiden, die mede het leefgebied van de Roerdomp vormen, wordt de kritische depositiewaarde (KDW) overschreden. Dit leidt tot verzuivering, verbossing en afname van biodiversiteit, waardoor het leefgebied van de Roerdomp verder degradeert. Voor dit proces is echter de vermesting via het oppervlaktewater maatgevend ten opzichte van de atmosferische depositie

Hoewel de Roerdomp zelf niet direct als stikstofgevoelige soort is geclassificeerd, is de kwaliteit van zijn leefgebied sterk afhankelijk van habitattypen die wél gevoelig zijn voor stikstof. De effecten van stikstofdepositie versterken bovendien andere drukfactoren zoals verdroging en slechte waterkwaliteit.

Beheer- en herstelmaatregelen

In het beheerplan en de natuurdoelanalyse zijn diverse maatregelen opgenomen die bijdragen aan het herstel van het leefgebied van de Roerdomp:

Hydrologisch herstel: Het peilbeheer is aangepast om verdroging tegen te gaan, met een hoger zomerpeil en eerder inlaten van water bij droogte. Dit draagt bij aan het behoud van natte rietlanden.

- Defosfatering van inlaatwater: Er wordt gewerkt aan het verlagen van de fosfaatbelasting via defosfateringsinstallaties of biocascades, om de waterkwaliteit te verbeteren.
- Optimalisatie van rietlandbeheer: Maaibeheer wordt afgestemd op het behoud van overjarig riet en het voorkomen van verbossing. Dit is essentieel voor het broedsucces van de Roerdomp.
- Creëren van rustgebieden: In het beheerplan zijn rustgebieden aangewezen voor moerasbroedvogels, waaronder de Roerdomp. Deze zones worden beschermd tegen verstoring door recreatie.

Aanvullende maatregelen buiten het gebied: De Ecologische Autoriteit adviseert peilopzet in omliggende landbouwgebieden en het creëren van overgangsgebieden om de toestroom van basenrijk grondwater te stimuleren en de stikstofdruk te verlagen.

Conclusie

De Roerdomp in de Weerribben verkeert in een kwetsbare staat van instandhouding. De combinatie van hydrologische verstoring, slechte oppervlaktewaterkwaliteit en stikstofdepositie leidt tot van

---

² Data Sovon: <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000034>

geschikt broedhabitat. Dit vormt een ernstige bedreiging voor deze soort. Hoewel er al maatregelen zijn genomen, is het eindoordeel van de natuurdoelanalyse duidelijk: verslechtering is niet uit te sluiten en aanvullende maatregelen zijn dringend nodig. Alleen met een robuuste aanpak gericht op systeemherstel, waterkwaliteit en stikstofreductie kan het leefgebied van de Roerdomp duurzaam worden veiliggesteld. Ondanks dit is de populatie sinds 2019 groter dan op basis van de instandhoudingsdoelstelling verwacht mag worden.

4.3.2 Watersnip

De Watersnip is een typische soort van natte graslanden en verlandingszones in laagveengebieden. In de Weerribben is deze soort aangewezen als broedvogel met een behoudsdoelstelling voor zowel het leefgebied als de populatieomvang. De instandhoudingsdoelstelling vraagt om een draagkracht voor 160 broedparen, terwijl het actuele aantal territoria in de periode 2010-2020 varieerde tussen 75 en 120³. Daarmee is de staat van instandhouding matig: het doel is nog niet bereikt, maar de populatie is relatief stabiel. Dit is in lijn met de omvang van de landelijke populatie die in aantal sinds het midden van de jaren 1990 stabiel is.

Knelpunten en rol van stikstofdepositie

De Watersnip is afhankelijk van open, natte habitats met een gevarieerde vegetatiestructuur en ondiep water. In de Weerribben zijn de volgende knelpunten van invloed op deze soort:

- Verlies van geschikt leefgebied door verbossing en verruiging: De successie in het laagveensysteem verloopt richting climaxstadia zoals moerasbos, terwijl jonge verlandingsstadia nauwelijks meer ontstaan. Hierdoor verdwijnen de open, vochtige vegetaties die essentieel zijn voor de Watersnip.
- Stikstofdepositie: Hoewel de Watersnip zelf niet als stikstofgevoelige soort is aangemerkt, is het leefgebied dat zij benut – zoals veenmosrietlanden en blauwgraslanden – wél gevoelig voor stikstof. De overschrijding van de kritische depositiewaarden leidt tot verruiging, verbossing en verzuring, waardoor het leefgebied minder geschikt wordt.
- Hydrologische verstoring: Wegzijging naar omliggende polders en het gebruik van gebiedsvreemd water met een te hoge fosfaatbelasting zorgen voor een instabiel watersysteem. Dit belemmert de vorming van nieuwe verlandingsstadia en beïnvloedt de waterkwaliteit negatief.

De combinatie van deze factoren leidt tot een afname van het oppervlak en de kwaliteit van het leefgebied van de Watersnip, met name in de verlandingszones en natte graslanden.

Beheer- en herstelmaatregelen

In het beheerplan en de natuurdoelanalyse zijn diverse maatregelen opgenomen die bijdragen aan het behoud en herstel van het leefgebied van de Watersnip:

- Hydrologisch herstel: Het peilbeheer is aangepast om verdroging tegen te gaan. In de zomer wordt een hoger peil aangehouden, en bij droogte wordt eerder water ingelaten. Dit draagt bij aan het behoud van natte omstandigheden in rietlanden en graslanden.
- Defosfatering van inlaatwater: Er worden maatregelen voorbereid om het fosfaatgehalte van het inlaatwater te verlagen, bijvoorbeeld via chemische defosfatering of biocascades. Dit is essentieel voor het behoud van trilvenen en blauwgraslanden.
- Vegetatiebeheer: Maaibeheer wordt ingezet om verbossing tegen te gaan en de open vegetatiestructuur te behouden. In de hoogwaterzones wordt het beheer geoptimaliseerd om het leefgebied van de Watersnip te versterken.

---

³ Data Sovon: <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000034>. De laatste beschikbare telling is uit 2020.

- Creëren van nieuwe verlandingsstadia: Door het graven van petgaten en het stimuleren van verlanding wordt geprobeerd om nieuwe successiestadia te ontwikkelen die geschikt zijn voor de Watersnip.

Aanvullende maatregelen buiten het gebied: De Ecologische Autoriteit adviseert peilopzet in omliggende landbouwgebieden en het creëren van overgangsgebieden om de toestroom van basenrijk grondwater te stimuleren en de stikstofdruk te verlagen.

Conclusie

De Watersnip in de Weerribben bevindt zich in een matige staat van instandhouding. De populatie is nog aanwezig in redelijke aantallen, maar het leefgebied staat onder druk van hydrologische verstoring, stikstofdepositie en natuurlijke successie. De maatregelen die zijn genomen en gepland, zoals hydrologisch herstel, defosfatering en vegetatiebeheer, zijn noodzakelijk om verslechtering te voorkomen en het leefgebied te verbeteren. Voor duurzaam behoud van de Watersnip is het essentieel dat deze maatregelen tijdig en effectief worden uitgevoerd, en dat ook buiten het gebied wordt ingezet op systeemherstel en stikstofreductie.

4.3.3 Zwarte Stern

De zwarte stern is een koloniebroedende moerasvogel die afhankelijk is van open wateren met drijvende watervegetatie en een goede waterkwaliteit. In het Natura 2000-gebied Weerribben is deze soort aangewezen als broedvogel met een uitbreidingsdoelstelling. De instandhoudingsdoelstelling vraagt om een draagkracht voor een populatie van 40 broedparen, terwijl het actuele aantal territoria in de periode 2010–2021 varieerde tussen 0 (2010) en 47 (2021). Daarmee verkeert de soort in een niet in een gunstige staat van instandhouding, alleen in 2021 was het aantal broedparen hoger dan het in de instandhoudingsdoelstelling genoemde aantal.

Knelpunten en rol van stikstofdepositie

De Zwarte stern is gevoelig voor veranderingen in het ecosysteem, met name in de beschikbaarheid van geschikte broedplaatsen en voedselgebieden. In de Weerribben spelen de volgende knelpunten:

- Verlies van broedhabitat: De zwarte stern broedt bij voorkeur op drijvende vegetaties zoals krabbenscheer en gele plomp. Door afname van deze vegetaties als gevolg van slechte waterkwaliteit en verruiging is het aantal geschikte broedlocaties sterk verminderd.
- Stikstofdepositie: De habitattypen waarin de broedvegetaties voorkomen – zoals kranwierwateren en meren met fonteinkruiden – zijn gevoelig voor stikstof. De overschrijding van de kritische depositiewaarden leidt tot eutrofiëring, waardoor drijvende vegetaties verdwijnen en het water troebel wordt. De vermessing via inlaat van voedselrijk oppervlaktewater is echter de maatgevende factor voor de voedselrijkdom van het habitat.
- Verstoring door recreatie: De zwarte stern is gevoelig voor verstoring, vooral door waterrecreatie. In de Weerribben is de recreatiedruk toegenomen, en boten die van de route afwijken kunnen broedkolonies verstoren.
- Fragmentatie van voedselgebieden: De stern foerageert tot circa 1 km van de broedplaats, ook buiten het Natura 2000-gebied. Versnippering en intensief landgebruik in omliggende polders kunnen de beschikbaarheid van voedsel verminderen.

Beheer- en herstelmaatregelen

In het beheerplan en de natuurdoelanalyse zijn diverse maatregelen opgenomen die bijdragen aan het herstel van het leefgebied van de Zwarte stern:

- Uitzetten van nestvloten: In het beheerplan is opgenomen dat nestvloten worden geplaatst op locaties met weinig recreatiedruk en nabij geschikte foerageergebieden. Indien nodig worden deze locaties tijdelijk afgesloten voor recreatie.

- Verbetering van waterkwaliteit: Er worden maatregelen voorbereid om het fosfaatgehalte van het inlaatwater te verlagen, via defosfateringsinstallaties of biocascades. Dit is essentieel voor het herstel van drijvende vegetaties zoals krabbenscheer.
- Hydrologisch herstel: Door peilbeheer en het stimuleren van verlandingsprocessen wordt geprobeerd om de successie te vertragen en nieuwe broedhabitats te creëren.
- Creëren van rustgebieden: In het beheerplan zijn rustgebieden aangewezen voor moerasbroedvogels, waaronder de Zwarte stern. Deze zones worden beschermd tegen verstoring door recreatie.
- Verbinding met andere laagveengebieden: De Weerribben speelt een sleutelrol in het netwerk van laagveengebieden. Verbindingen met gebieden zoals De Wieden en Rottige Meenthe kunnen bijdragen aan de robuustheid van de populatie.

Conclusie

De zwarte stern in de Weerribben verkeert in een kwetsbare staat van instandhouding. De afname van broedplaatsen, slechte waterkwaliteit en verstoring door recreatie vormen serieuze bedreigingen. De geplande maatregelen, zoals nestvloten, defosfatering en hydrologisch herstel, zijn noodzakelijk om verslechtering te voorkomen en het leefgebied te verbeteren. Voor duurzaam behoud van de Zwarte stern is het essentieel dat deze maatregelen tijdig en effectief worden uitgevoerd, en dat ook buiten het gebied wordt ingezet op systeemherstel en stikstofreductie.

4.4 Beoordeling

Voor geen van de drie vogelsoorten met stikstofgevoelig leefgebied is stikstofdepositie het maatgevende knelpunt. De te hoge voedselrijkdom wordt in hoofdzaak bepaald door het (gebiedsvreemde) oppervlaktewater. Ten opzichte hiervan is de stikstofbijdrage uit atmosferische depositie beperkt. De depositiebijdrage door de manege is met 0,01-0,02 mol N/ha/jr (zie Tabel 1 op pagina 6) verwaarloosbaar klein en niet van invloed op de kwaliteit van het leefgebied van roerdomp, watersnip en zwarte stern. De depositiebijdrage van de manege op het stikstofgevoelig leefgebied van deze drie vogelsoorten leidt niet tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied.

5 CONCLUSIE

5.1 Inleiding

De gevolgen van de stikstofdepositiebijdrage van de Manege Noordoostpolder zijn eerst beoordeeld in een voortoets en vervolgens in een passende beoordeling waarin een mitigerende maatregel is toegepast en een ecologische beoordeling is uitgevoerd. In dit hoofdstuk zijn de conclusies samengevat.

5.2 Voortoets

De depositiebijdrage van de manege in de beoogde situatie is met maximaal 0,03 mol N/ha/jr zeer gering. Een dergelijk geringe depositiebijdrage kan niet leiden tot meetbare of merkbare verslechtering van de kwaliteit van habitattypen of stikstofgevoelig leefgebied van soorten.

Omdat de depositiebijdrage echter ook plaatsvindt op zeer stikstofgevoelige habitats, zoals H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) die in delen van de Natura 2000-gebieden sterk overbelast zijn is besloten uit voorzorg een passende beoordeling uit te voeren.

5.3 Passende beoordeling

5.3.1 Mitigerende maatregel

In tegenstelling tot een voortoets, mogen in een passende beoordeling mitigerende maatregelen worden toegepast. Daarom is intern salderen met de referentiesituatie in de passende beoordeling toegepast als mitigerende maatregel.

Na het nemen van de mitigerende maatregel resteert geen depositietoename op de Natura 2000-gebieden Rottige Meenthe & Brandemeer, De Wieden en Weerribben. Dat betekent dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Habitatrichtlijngebieden Rottige Meenthe & Brandemeer, De Wieden en Weerribben na mitigatie is uit te sluiten. Dit geldt ook voor het Vogelrichtlijngebied De Wieden, maar niet voor het Vogelrichtlijngebied Weerribben, omdat dit gebied voor 1999 al is aangewezen als Vogelrichtlijngebied, en daarom geen sprake is van een referentiesituatie voor de Vogelrichtlijnaanwijzing. Het Natura 2000-gebied Rottige Meenthe & Brandemeer heeft alleen een aanwijzing op grond van de habitatrichtlijn.

5.3.2 Ecologische beoordeling

Omdat voor het Vogelrichtlijngebied Weerribben niet intern gesaldeer kan worden is de depositiebijdrage op dit gebied ecologisch beoordeeld.

De depositiebijdrage door de manege op het stikstofgevoelig leefgebied van vogelsoorten in het Vogelrichtlijngebied Weerribben is met 0,01-0,02 mol N/ha/jr verwaarloosbaar klein en niet van invloed op de kwaliteit van het leefgebied van roerdomp, watersnip en zwarte stern. De depositiebijdrage van de manege op het stikstofgevoelig leefgebied van deze drie vogelsoorten leidt niet tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied.

5.4 Eindconclusie

Uit de passende beoordeling blijkt dat de depositie die door de Manege Noordoostpolder wordt veroorzaakt niet leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden waarop deze depositiebijdrage plaatsvindt. Dat betekent dat een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit voor het gebruik van de manege verleend kan worden.

LITERATUUR

Ecologische Autoriteit 2024. Advies over de Natuurdoelanalyse Weerribben. April 2024

Provincie Overijssel 2017. Natura 2000-beheerplan De Wieden en Weerribben.

Provincie Overijssel 2023. Natuurdoelanalyse Weerribben.

Bijlage 1 Stikstofdepositieberekening

Berekening beoogde situatie zonder intern salderen.

Berekening met kenmerk RsPWBDrTMMhF, 13 oktober 2025

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstofdepositie.

- [Overzicht](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)
- [Resultaten](#)
- [Samenvatting situaties](#)

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over de PDF en AERIUS kunt u vinden in de handleidingen of op onze website.

Contactgegevens

Rechtspersoon
Inrichtingslocatie

Manege NOP
Schoterweg 5,
8314PX Bant

Activiteit

Omschrijving
Toelichting

Beoogd
Beoogde situatie (losse berekening)

Berekening

AERIUS kenmerk
Datum berekening
Rekenconfiguratie

RsPWBDrTMMhF
13 oktober 2025, 11:13
OwN2000-rekengrid

Totale emissie

Beoogde situatie - Beoogd

Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
2025	142,9 kg/j	84,6 kg/j

Resultaten

Beoogde situatie - Beoogd

Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
0,03 mol/ha/j	6930430	Rottige Meenthe & Brandemeer
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	2.130,74 ha	
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha	
Grootste toename	0,03 mol/ha/j	
Grootste afname	-	

Beoogde situatie (Beoogd), rekenjaar 2025

Emissiebronnen	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1 Landbouw Dierhuisvesting Stal	142,7 kg/j	-
3 Mobiele werktuigen Mobiele werktuigen	19,8 g/j	82,8 kg/j
~~4~~ Verkeersnetwerk	0,2 kg/j	1,8 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

	Habitatrichtlijn		Grootste toename (projectberekening)
	Vogelrichtlijn		Grootste afname (projectberekening)
	Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn		
	Niet bepaald		Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingsituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Beoogde situatie" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	2.130,74	2.047,57	2.130,74	0,03	0,00	-

Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Rottige Meenthe & Brandemeer (18)	267,62	1.880,66	267,62	0,03	0,00	-
Weerribben (34)	1.819,91	2.027,05	1.819,91	0,02	0,00	-
De Wieden (35)	43,21	2.047,57	43,21	0,01	0,00	-

Beoogde situatie, Rekenjaar 2025

1 Landbouw | Dierhuisvesting

Naam	Stal	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	142,7 kg/j
Locatie	X:181539,04 Y:533790,36	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
		Spreiding	0,0 m		

 Wijze van ventilatie **Niet geforceerd**

 Temporele variatie **Dierverblijven**

Diersoort	Huisvestingsysteem - Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
Paarden 	HL1.100 - Overige huisvestingsystemen (Paarden van 3 jaar en ouder)	18	NH ₃	5		90,0 kg/j
Paarden 	HL3.100 - Overige huisvestingsystemen (Pony's van 3 jaar en ouder)	17	NH ₃	3,1		52,7 kg/j

2 Verkeer | Rijdend verkeer

Naam	Transport en bezoekers	Links	Rechts	NO _x	1,8 kg/j
Locatie	X:181344,8 Y:533453,79	Type scherm	-	NO ₂	0,3 kg/j
Lengte	883,40 m	Hoogte	-	NH ₃	0,2 kg/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-		
Rijrichting	Beide richtingen				
Tunnelfactor	<u>1</u>				
Type hoogteligging	<u>Normaal</u>				
Weghoogte t.o.v. maaiveld	<u>0 m</u>				

Verkeer	Maximum snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgescreven factoren	10.452,0 /jaar	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgescreven factoren	52,0 /jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgescreven factoren	104,0 /jaar	0,0 %
Busverkeer	Voorgescreven factoren	0,0 /jaar	0,0 %

3 Mobiele werktuigen

Naam	Mobiele werktuigen	NO _x	82,8 kg/j
Locatie	X:181571,94 Y:533808,18	NH ₃	19,8 g/j
Lengte	76,53 m		

Naam/Stageklasse	Brandstof-verbruik/AdBlue verbruik	Draaiuren	Uittreedhoogte/Warmteinhoud	Spreiding/Temporele variatie	Stof	Emissie
Tractor	838 l/j	156 u/j	<u>1,0 m</u>	<u>0,3 m</u>	NO _x	25,9 kg/j
Stage-I, <= 2001, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	0 l/j		<u>0,006 MW</u>	<u>Standaard Profiel</u> <u>Industrie</u>	NH ₃	6,3 g/j
Shovel	1.800 l/j	572 u/j	<u>1,0 m</u>	<u>0,3 m</u>	NO _x	56,9 kg/j
Stage-IIIA, 2006-2010, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	0 l/j		<u>0,006 MW</u>	<u>Standaard Profiel</u> <u>Industrie</u>	NH ₃	13,5 g/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2025.0.1_20251007_db4f14956b

Database versie 2025.0.1_db4f14956b_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

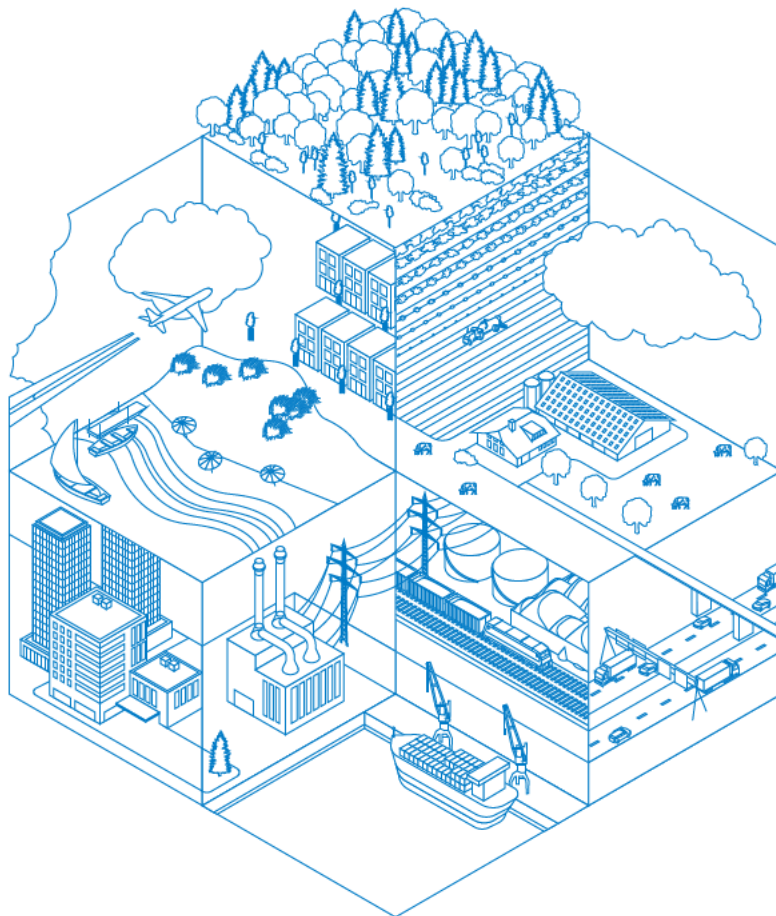
<https://link.aerius.nl/website>

Bijlage projectberekening

Hulpmiddel beoordeling hexagonen met een hersteldoel

AERIUS kenmerk Projectberekening: RSPWBDrTMMhF

Dit document is een bijlage, behorende bij een Projectberekening uitgevoerd met AERIUS Calculator. De bijlage is een hulpmiddel bij het beoordelen van projecten waar sprake is van hexagonen met een hersteldoel. De bijlage bevat daartoe een overzicht van de maximale bijdrage per gebied. Voor meer uitleg over 'hexagonen met een hersteldoel' in AERIUS, zie het handboek Calculator.

- [Overzicht](#)
- [Resultaten](#)

Deze PDF is geen digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS, maar alleen een bijlage. Meer toelichting over de PDF en AERIUS kunt u vinden in de handleidingen of op onze website.

Bijlage projectberekening Hulpmiddel beoordeling hexagonen met een hersteldoel

Contactgegevens

Rechtspersoon
Inrichtingslocatie

Manege NOP
Schoterweg 5,
8314PX Bant

Bijbehorende projectberekening

Omschrijving projectberekening
AERIUS kenmerk projectberekening
Datum projectberekening

Beoogd
RsPWBDrTMMhF
13 oktober 2025, 11:13

Totale emissie

Beoogde situatie - Beoogd

Rekenjaar
2025

Emissie NH₃
142,9 kg/j

Emissie NO_x
84,6 kg/j

Resultaten hexagonen met hersteldoel situatie "Beoogde situatie" (Beoogd)
incl. saldering e/o referentie

Er zijn geen resultaten voor deze weergave.

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2025.0.1_20251007_db4f14956b

Database versie 2025.0.1_db4f14956b_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://link.aerius.nl/website>

Berekening beoogde situatie met intern salderen.

Berekening met kenmerk S3RaY4BuXhVe, 13 oktober 2025

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstofdepositie.

- [Overzicht](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)
- [Resultaten](#)
- [Samenvatting situaties](#)

Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over de PDF en AERIUS kunt u vinden in de handleidingen of op onze website.

Contactgegevens

 Rechtspersoon
 Inrichtingslocatie

 Manege NOP
 Schoterweg 5,
 8314PX Bant

Activiteit

 Omschrijving
 Toelichting

 Verschilberekening vergund vs beoogd
 Beoogde situatie manege NOP vs Wm 1999

Berekening

 AERIUS kenmerk
 Datum berekening
 Rekenconfiguratie

 S3RaY4BuXhVe
 13 oktober 2025, 11:13
 OwN2000-rekengrid

Totale emissie

 Wm vergunning 1999 - Referentie
 Beoogde situatie - Beoogd

Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
2025	125,2 kg/j	84,6 kg/j
2025	142,9 kg/j	84,6 kg/j

Resultaten

Wm vergunning 1999 - Referentie

Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
0,02 mol/ha/j	6930430	Rottige Meenthe & Brandemeer

Beoogde situatie - Beoogd

0,03 mol/ha/j	6930430	Rottige Meenthe & Brandemeer
---------------	---------	------------------------------

Gekarteerd oppervlak met toename (ha)

-

Gekarteerd oppervlak met afname (ha)

-

Grootste toename

-

Grootste afname

-

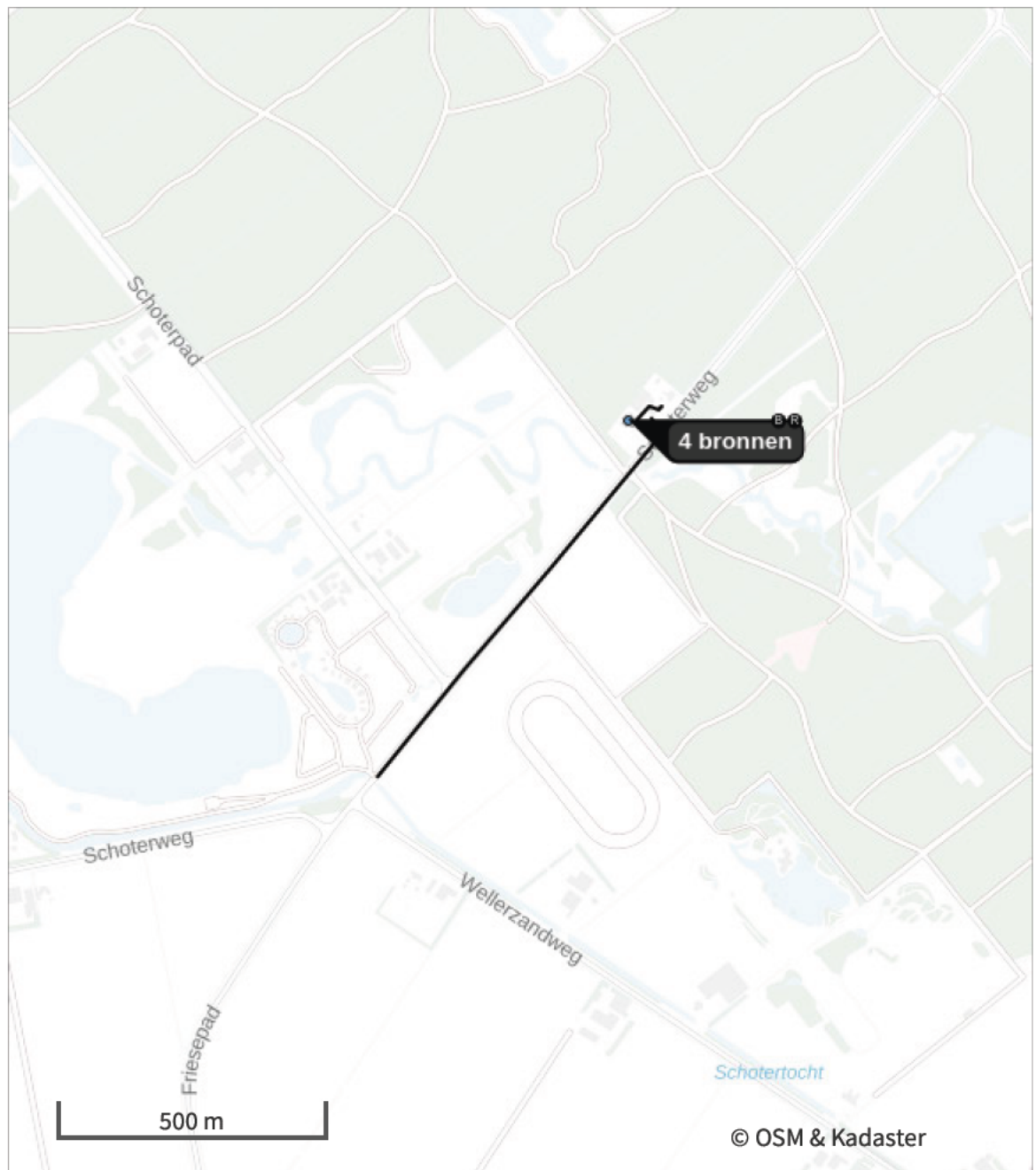
Beoogde situatie (Beoogd), rekenjaar 2025

Emissiebronnen	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1 Landbouw Dierhuisvesting Stal	142,7 kg/j	-
3 Mobiele werktuigen Mobiele werktuigen	19,8 g/j	82,8 kg/j
~~4~~ Verkeersnetwerk	0,2 kg/j	1,8 kg/j

Wm vergunning 1999 (Referentie), rekenjaar 2025

Emissiebronnen	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1 Landbouw Dierhuisvesting Stal	125,0 kg/j	-
3 Mobiele werktuigen Mobiele werktuigen	19,8 g/j	82,8 kg/j
~~4~~ Verkeersnetwerk	0,2 kg/j	1,8 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

	Habitatrichtlijn		Grootste toename (projectberekening)
	Vogelrichtlijn		Grootste afname (projectberekening)
	Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn		Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)
	Niet bepaald		

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingsituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Beoogde situatie" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

Er zijn geen resultaten voor deze weergave.

Onderstaand is een overzicht opgenomen van alle Natura 2000-gebieden (binnen de maximale rekenafstand van 25 km) waar in de "Beoogde situatie" een bijdrage groter dan 0,00 mol/ha/jaar is berekend, maar waar in de "Projectberekening" (=verschilberekening) geen toe- of afname is berekend. Het effect vanuit de "Projectberekening" op deze gebieden is daarmee 0,00 mol/ha/jaar.

Rottige Meenthe & Brandemeer

Weerribben

De Wieden

Beoogde situatie, Rekenjaar 2025

1 Landbouw | Dierhuisvesting

Naam	Stal	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	142,7 kg/j
Locatie	X:181539,04 Y:533790,36	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
		Spreiding	0,0 m		

 Wijze van ventilatie **Niet geforceerd**

 Temporele variatie **Dierverblijven**

Diersoort	Huisvestingsysteem - Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
Paarden 	HL1.100 - Overige huisvestingsystemen (Paarden van 3 jaar en ouder)	18	NH ₃	5		90,0 kg/j
Paarden 	HL3.100 - Overige huisvestingsystemen (Pony's van 3 jaar en ouder)	17	NH ₃	3,1		52,7 kg/j

2 Verkeer | Rijdend verkeer

Naam	Transport en bezoekers			Links	Rechts	NO _x	1,8 kg/j
Locatie	X:181344,8 Y:533453,79	Type scherm	-	-	NO ₂		0,3 kg/j
Lengte	883,40 m	Hoogte	-	-	NH ₃		0,2 kg/j
Wegtype	Buitenweg	Afstand tot de weg	-	-			
Rijrichting	Beide richtingen						
Tunnelfactor	<u>1</u>						
Type hoogteligging	<u>Normaal</u>						
Weghoogte t.o.v. maaiveld	<u>0 m</u>						

Verkeer	Maximum snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	10.452,0 /jaar	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	52,0 /jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	104,0 /jaar	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 /jaar	0,0 %

3 Mobiele werktuigen

Naam	Mobiele werktuigen	NO _x	82,8 kg/j
Locatie	X:181571,94 Y:533808,18	NH ₃	19,8 g/j
Lengte	76,53 m		

Naam/Stageklasse	Brandstof-verbruik/AdBlue verbruik	Draaiuren	Uittreedhoogte/Warmteinhoud	Spreiding/Temporele variatie	Stof	Emissie
Tractor Stage-I, <= 2001, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	838 l/j	156 u/j	<u>1,0 m</u> <u>0,006 MW</u>	<u>0,3 m</u> <u>Standaard Profiel</u> <u>Industrie</u>	NO _x NH ₃	25,9 kg/j 6,3 g/j
Shovel Stage-IIIA, 2006-2010, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	1.800 l/j	572 u/j	<u>1,0 m</u> <u>0,006 MW</u>	<u>0,3 m</u> <u>Standaard Profiel</u> <u>Industrie</u>	NO _x NH ₃	56,9 kg/j 13,5 g/j

Wm vergunning 1999, Rekenjaar 2025

1 Landbouw | Dierhuisvesting

Naam	Stal	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	125,0 kg/j
Locatie	X:181539,04 Y:533790,36	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
		Spreiding	0,0 m		

 Wijze van ventilatie **Niet geforceerd**

 Temporele variatie **Dierverblijven**

Diersoort	Huisvestingsysteem - Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
Paarden	HL1.100 - Overige huisvestingsystemen (Paarden van 3 jaar en ouder)	25	NH ₃	5		125,0 kg/j

2 Verkeer | Rijdend verkeer

Naam	Transport en bezoekers			Links	Rechts	NO _x	1,8 kg/j
Locatie	X:181344,8 Y:533453,79		Type scherm	-	-	NO ₂	0,3 kg/j
Lengte	883,40 m		Hoogte	-	-	NH ₃	0,2 kg/j
Wegtype	Buitenweg		Afstand tot de weg	-	-		
Rijrichting	Beide richtingen						
Tunnelfactor	<u>1</u>						
Type hoogteligging	Normaal						
Weghoogte t.o.v. maaiveld	<u>0 m</u>						

Verkeer	Maximum snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	10.452,0 /jaar	0,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	52,0 /jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	104,0 /jaar	0,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 /jaar	0,0 %

3 Mobiele werktuigen

Naam	Mobiele werktuigen	NO _x	82,8 kg/j
Locatie	X:181571,94 Y:533808,18	NH ₃	19,8 g/j
Lengte	76,53 m		

Naam/Stageklasse	Brandstof-verbruik/AdBlue verbruik	Draaiuren	Uittreedhoogte/Warmteinhoud	Spreiding/Temporele variatie	Stof	Emissie
Tractor	838 l/j	156 u/j	<u>1,0 m</u>	<u>0,3 m</u>	NO _x	25,9 kg/j
Stage-I, <= 2001, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	0 l/j		<u>0,006 MW</u>	Standaard Profiel Industrie	NH ₃	6,3 g/j
Shovel	1.800 l/j	572 u/j	<u>1,0 m</u>	<u>0,3 m</u>	NO _x	56,9 kg/j
Stage-IIIA, 2006-2010, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	0 l/j		<u>0,006 MW</u>	Standaard Profiel Industrie	NH ₃	13,5 g/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2025.0.1_20251007_db4f14956b

Database versie 2025.0.1_db4f14956b_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

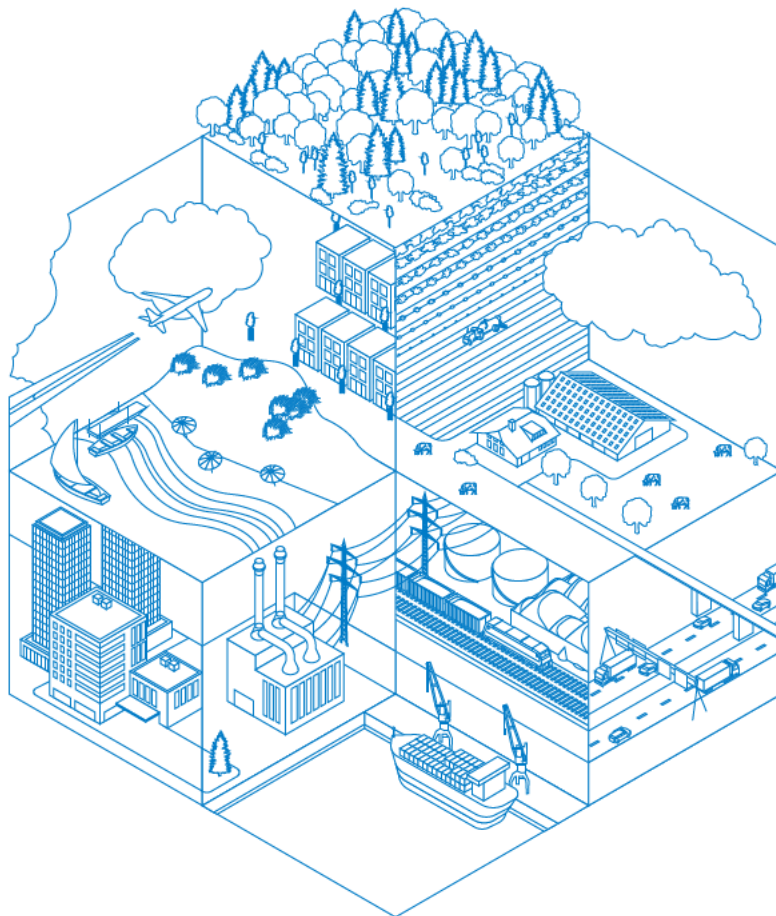
<https://link.aerius.nl/website>

Bijlage projectberekening

Hulpmiddel beoordeling hexagonen met een hersteldoel

AERIUS kenmerk Projectberekening: S3RaY4BuXhVe

Dit document is een bijlage, behorende bij een Projectberekening uitgevoerd met AERIUS Calculator. De bijlage is een hulpmiddel bij het beoordelen van projecten waar sprake is van hexagonen met een hersteldoel. De bijlage bevat daartoe een overzicht van de maximale bijdrage per gebied. Voor meer uitleg over 'hexagonen met een hersteldoel' in AERIUS, zie het handboek Calculator.

- [Overzicht](#)
- [Resultaten](#)

Deze PDF is geen digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS, maar alleen een bijlage. Meer toelichting over de PDF en AERIUS kunt u vinden in de handleidingen of op onze website.

Contactgegevens

Rechtspersoon
Inrichtingslocatie

Manege NOP
Schoterweg 5,
8314PX Bant

Bijbehorende projectberekening

Omschrijving projectberekening
AERIUS kenmerk projectberekening
Datum projectberekening

Verschilberekening vergund vs beoogd
S3RaY4BuXhVe
13 oktober 2025, 11:13

Totale emissie

Wm vergunning 1999 - Referentie
Beoogde situatie - Beoogd

Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
2025	125,2 kg/j	84,6 kg/j
2025	142,9 kg/j	84,6 kg/j

Resultaten hexagonen met hersteldoel situatie "Beoogde situatie" (Beoogd)
incl. saldering e/o referentie

Er zijn geen resultaten voor deze weergave.

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2025.0.1_20251007_db4f14956b

Database versie 2025.0.1_db4f14956b_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://link.aerius.nl/website>

COLOFON

Titel: Passende beoordeling, Manege Noordoostpolder

Auteur: [REDACTED]

Opdrachtgever: Manege Noordoostpolder

Rapportnummer: 2025-302-02

Versie: 1.0

Datum: 27 oktober 2024

Status: Definitief

Citeren als: [REDACTED] 2025. Passende beoordeling, Manege Noordoostpolder. Rapportnummer 2025-302-02. Koolstra Advies, Assen.

©Koolstra Advies 2025. Overname van delen van dit rapport of hergebruik van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Disclaimer

De informatie in dit rapport is op de meest zorgvuldige manier tot stand gekomen. Desondanks kan er een fout of een onvolledigheid in voorkomen. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

Koolstra Advies is een handelsnaam van Koolstra Advies B.V., bij de Kamer van Koophandel geregistreerd onder nummer 84504781.

Koolstra Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus

